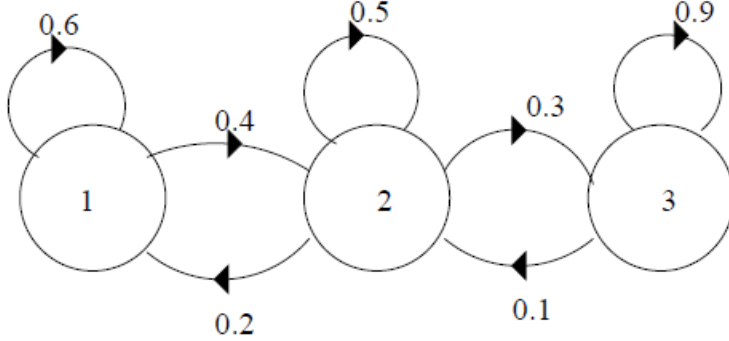

ELE 663: HABERLEŞME AĞLARI ANALİZİ

ÖDEV 1 (Teslim tarihi 9 Ocak 2019 , ders saati)

Soru 1) Bir ayrık zaman $\{X_n: n = 0,1,2, \dots\}$ Markov sürecinin durum geçiş diyagramı verilmiştir.

- $X_0 = 1$ ise $X_2 = 2$ olma olasılığını bulunuz
- Durum olasılıklarını (π_1, π_2, π_3) bulunuz.
- $Y_n = X_n - X_{n-1}$ olarak tanımlansın. Bu durumda $Y_n = 1$, sağa doğru geçiş, $Y_n = -1$ sola doğru geçiş ve $Y_n = 0$ aynı yerde kalma anlamına geliyor. $\lim_{n \rightarrow \infty} P\{Y_n = 1\}$ olasılığını bulunuz.
- Y_n dizisi bir Markov süreci midir? Açıklayınız.
- $Y_n = 1$ ise $X_{n-1} = 1$ olasılığını bulunuz.
- $X_0 = 1$ olsun. Durumun tekrar 1 olana kadar geçen sürenin beklenen değerini bulunuz.

Soru 2) Bir sinek bir üçgenin a, b, c köşeleri üzerinde rastgele hareket etmektedir. Durum geçiş olasılık matrisi aşağıdaki gibidir.

$$P = \begin{bmatrix} 0 & 1/2 & 1/2 \\ 1/2 & 0 & 1/2 \\ 1/2 & 1/2 & 0 \end{bmatrix}$$

- Durum olasılık matrisi $\pi = [\pi_a, \pi_b, \pi_c]'$ yi bulunuz.
- Bu sürecin "time reversible" olup olmadığını gösteriniz.

Soru 3) Bir Markov zincirinin durum uzayı $\{0,1,2,3,4\}$ 'tür. Durum geçiş olasılık matrisi aşağıdaki gibidir.

$$P = \begin{bmatrix} 0 & 0.5 & 0 & 0 & 0.5 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0.5 & 0 & 0.5 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0.5 & 0 & 0 & 0.5 & 0 \end{bmatrix}$$

- Durum geçiş diyagramını çiziniz. Birbirine geçiş olmayan bütün durum sınıflarını belirtiniz.
- Her durumun periyodunu bulunuz ve tekrarlı mı geçici mi olduğunu belirtiniz.

Soru 4) Aşağıdaki sürekli zaman Markov sürecindeki yatışkın durum olasılıklarını bulunuz.

